

Izstrādāts daudzpusējas sadarbības projekts ozolu akūtās kalšanas zinātniskajiem pētījumiem

Publicēts: 17.12.2018.

[Jaunami](#)

Šā gada 14. decembrī Zemkopības ministrijā notika meža nozares starpinstitucionālā sanāksme, kurā pārrunāja gada laikā padarīto ozolu akūtās kalšanas (Acute oak decline) slimības izplatības apzināšanā. Vienlaikus parakstīts daudzpusējas sadarbības līgums par turpmākajiem darbiem un slimības zinātniskiem pētījumiem trīs gadu periodā. Sanāksmes dalībnieki vienojās par starptautiskas zinātniskas diskusijas nepieciešamību ar kaimiņvalstīm.

Sanāksmē piedalījās Zemkopības ministrijas Meža departamenta, Valsts meža dienesta (VMD), AS "Latvijas Valsts meži", Latvijas valsts mežzinātnes institūta (LVMI) "Silava", Latvijas Lauksaimniecības universitātes "Meža pētīšanas stacijas" (MPS) un Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) pārstāvji, kā arī Latvijas Lauksaimniecības universitātes Meža fakultātes pārstāvji.

Lai novērtētu ozolu kopējo veselības stāvokli un diagnosticētu kokus ar ozolu akūtās kalšanas slimības pazīmēm, VMD darbinieki gada laikā veikuši kopumā 652 ozolu audžu apsekojumus. Apsekojumi galvenokārt veikti Kurzemē un Zemgalē, kur pagaidām pastāv augstākais baktērijas izplatības risks.

Jau iepriekš ziņots, ka apsekojumi bija sadalīti divos posmos – pavasara un rudens periodos laikā, kad slimības pazīmes vizuāli ir pamanāmas.

Tā kā Latvijā līdz šim šāda slimība nebija konstatēta, pavasarī no kokiem ar slimības pazīmēm noņemtie paraugi testēšanai bija nogādāti Lielbritānijā. Testēšanas rezultātā trijos paraugos (no Talsiem, Kazdangas un Cīravas) tika atklāta baktērija, kas izraisa

ozolu akūto kalšanu. Vienlaikus VAAD Nacionālās fitosanitārā laboratorijas (NFL) eksperti mācību vizītē apmeklēja Lielbritānijas laboratoriju, kur apguva praktisko testēšanas metodiku, lai turpmāk paraugu analīzes varētu veikt Latvijā.

No rudens perioda apsekojumiem NFL testēšanai nogādāti 16 paraugi ar aizdomām par ozolu akūto kalšanu izraisošajām patogēnajām baktērijām. Šobrīd vēl testēšanas rezultāti nav skaidri, jo notiek testēšanas metožu verifikācija, proti, Lielbritānijas laboratorijas metožu adaptācija NFL tehniskajam nodrošinājumam.

Lai noteiktu turpmāko rīcību, par savstarpēju sadarbību zinātniska projekta ietvaros vienojās VMD, MPS, LVMI "Silava", VAAD un SIA "Amber wood". Projekts sagatavots trīs gadu periodam, un tas paredz risinājumu izstrādi ozolu akūtās kalšanas ierobežošanai Talsu paugurainē MPS teritorijā, kuri pēc nepieciešamības piemērojami arī pārējā Latvijas teritorijā. Projekta ietvaros šobrīd jau ierīkoti monitoringa parauglaukumi ozolu audzēs vietās, kur ir augoši ozoli, kam konstatēta ozolu akūtā kalšana. Šajās vietās tiks pētīta slimības simptomu progresija un krāšņvaboles (*Agrilus biguttatus*) izplatība, kas tiek uzskatīta par vienu no slimības iespējamajiem pārnēsātājiem. Projektā ietvaros tiek strādāts pie mežaudžu apsekošanas, paraugu ņemšanas un testēšanas un kartēšanas.

2019. gada pavasarī turpināsies ozolu apsekojumi visā Latvijas teritorijā.

Iepriekš ziņots, ka Latvijā ozolu akūtā kalšana [pirmo reizi konstatēta pērn, Talsu pauguraines dabas parka teritorijā](#). Izstrādātas mežaudžu [apsekošanas anketas](#) meža īpašniekiem un meža nozares pārs

<https://www.vaad.gov.lv/lv/jaunums/izstradats-daudzpusejas-sadarbibas-projekts-ozolu-akutas-kalsanas-zinatniskajiem-petijumiem>